

ACTE JUBILACIÓ DOCENTS CEB

L'acte de jubilacions és, normalment, un acte d'agraïment pels serveis prestats. Les circumstàncies greus del moment que vivim, en què s'intenta qüestionar la tasca dels docents, fan necessari no només agrair, sinó reivindicar els serveis prestats. Per això, vull compartir amb vosaltres un balanç sobre l'aportació d'aquesta generació decent, que és la meva, al sistema.

Es tracta d'una generació provinent de diferents llocs de l'estat (en el meu cas, de Galícia), que s'incorpora amb la recuperació de la democràcia i, immediatament, es veu implicada en el repte de construir un model educatiu propi, ambiciós i modern, arrelat a la realitat del país, amb voluntat de recuperar la millor tradició pedagògica de la Mancomunitat i de la República que han mantingut viva Moviments de Renovació Pedagògica com Rosa Sensat.

Aquesta generació ha hagut d'enfrontar reptes singulars que posen a prova la capacitat del sistema educatiu i dels seus docents. Si fonamentem els judicis de valor del nostre sistema educatiu tenint en compte el punt de partida i l'evolució històrica, tindrem una visió més objectiva de la importància de la feina feta, més enllà de resultats puntuals de proves externes que serveixen per identificar necessitats de millora, però no per judicar un sistema educatiu. En destaco, a tall d'exemple, dos grans moments per la seva rellevància objectiva, però també perquè en un moment en què s'intenta qüestionar l'escola catalana, exemplifiquen principis molt rellevants del nostre model educatiu:

Anys 80: la immersió lingüística. Objectiu polític transversal de cohesió social que pretén evitar la divisió escolar per l'origen lingüístic de l'alumnat. Aquesta iniciativa va comportar un repte de grans dimensions que, com sempre, pivotava sobre la capacitat de resposta dels docents. El desenvolupament del programa d'immersió lingüística al llarg dels anys 80 va comportar tres reptes fonamentals que implicaven els docents, una gran part dels quals d'origen lingüístic no català:

- El compromís d'aprendre la llengua catalana realitzant cursos de reciclatge intensius, no només per utilitzar-la ocasionalment, sinó per incorporar-la com a llengua habitual de l'activitat docent.
- El compromís de formar-se didàcticament per garantir la plena competència comunicativa de l'alumnat. El programa d'immersió, que comporta escolaritzar en una llengua diferent de la familiar, feia

necessari adquirir coneixements metodològics amb un enfocament innovador de l'aprenentatge de la llengua des d'una perspectiva comunicativa i funcional.

- El compromís d'implicar les famílies i explicar-los el procés que seguirien els seus fills en l'aprenentatge per tenir plena competència en català i en castellà, així com en l'adquisició del currículum general.

La professionalitat de tants docents va ser determinant per a l'èxit del programa, per al seu reconeixement internacional i perquè avui la immersió lingüística estigui interioritzada com un tret d'identitat del nostre sistema educatiu.

Anys 2000: Alumnat nouvingut

En poc més de 12 anys es passa del 0% al 15% de mitjana d'alumnat d'origen estranger i s'acaba conformant un sistema educatiu amb presència de més de 200 llengües en el sistema educatiu.

Tot i que en aquest període es van posar en marxa moltes aules d'acollida, en molt poc temps els docents van haver d'adaptar-se a treballar a l'aula amb molt d'alumnat que desconeixia totalment la llengua de l'escola.

La reacció del professorat per assimilar aquesta situació i integrar no només escolarment, sinó afectivament l'alumnat i les famílies ha estat extraordinari. L'escola no només ha treballat per la incorporació efectiva d'aquest alumnat al currículum escolar, sinó que també ha vetllat per posar en valor la cultura d'origen de tot l'alumnat, sense paternalisme i com a element d'aprenentatge col·lectiu i d'integració des del reconeixement de la diversitat com un valor positiu.

El sentit comú dels docents ha evitat escenes de conflicte cultural, com sí que s'han produït en altres contextos, afavorint la convivència i el respecte.

De nou, davant d'un escenari complex, els docents i el personal educatiu dels centres actuen amb qualitat per donar la resposta que el servei públic requeria.

Es tracta, doncs, d'una generació que comença amb la recuperació de les competències educatives, sempre amenaçades amb regulacions normatives i que ara veu les institucions intervingudes.

Ara, com abans, toca posar en valor el sistema educatiu que hem construït i continuar. Valors de cohesió social, de respecte a la diversitat cultural i lingüística, de convivència i de respecte a la pluralitat d'idees, d'innovació i de

qualitat. Trets que han caracteritzat el nostre model escolar. Un model compartit de forma molt transversal, aspecte que li confereix una gran fortalesa.

També toca defensar, més que mai, la professionalitat dels docents i, en general, de tot el personal educatiu recentment qüestionada de forma inadmissible. Hem de recordar que els docents són professionals altament qualificats que no es limiten a transmetre mecànicament continguts establerts per l'administració, sinó que prenen decisions amb la resta de l'equip docent sobre els continguts i les activitats més adequades per assolir els objectius educatius del seu alumnat.

Els sistemes educatius amb més qualitat del nostre entorn tenen entre els factors de qualitat més significatius la confiança en els centres i en els docents. El nostre model educatiu, que desenvolupa la LEC, aposta per l'autonomia dels centres, marc indispensable perquè els docents desenvolupin la seva activitat amb llibertat en el marc del projecte educatiu del centre. En cap cas es pot fonamentar la qualitat en la desconfiança en els centres i en els docents.

Hem de dir, per finalitzar, que aquesta generació que ara es jubila ha fet una gran contribució a la creació d'un model educatiu propi i de qualitat i destacar, en definitiva, que han estat sense dubtes a l'alçada de les circumstàncies que ens ha tocat viure.

Així, doncs, agraïment pel servei prestat, orgull per la feina feta i desig de molta felicitat en la nova etapa.

Ignasi Garcia i Plata

Director general de professorat i personal de centres públics

Barcelona, 23 de novembre de 2017